

PARDUBICKÝ KRAJ

**Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby
se zdravotním postižením na období 2016 – 2018**

Souhrnné vyhodnocení naplňování cílů za rok 2016

Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením

Dne 16. 12. 2015 byl usnesením Zastupitelstva Pardubického kraje Z/366/15 schválen Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2016 - 2018 (Krajský plán), na jehož přípravě se podílely jednotlivé odbory Krajského úřadu Pardubického kraje a další subjekty. V pořadí již třetí strategický dokument vznikl za účelem zmírňování dopadu zdravotního postižení a vyrovnávání příležitostí osob se zdravotním postižením ke stejné aktivnímu životu, jako mají osoby bez zdravotního postižení.

Cílem tohoto dokumentu jsou významné oblasti života osob se zdravotním postižením, které má Pardubický kraj reálnou možnost ovlivnit. Jedná se zejména o oblasti osvěty; přístupnosti staveb, dopravy a informací; dostupnosti vzdělávání; zdraví a zdravotní péče; zaměstnávání osoby se zdravotním postižením; dostupnosti kulturních, sportovních, volnočasových a rekreačních aktivit a sociální péče. V rámci dokumentu jsou stanoveny jednotlivé cíle a opatření, jejichž naplňování je, i s příslušnými termíny, v kompetenci zainteresovaných odborů Krajského úřadu Pardubického kraje, případně dalších subjektů.

Koordinátorem naplňování a vyhodnocování Krajského plánu je odbor sociálních věcí, který pravidelně 1x ročně překládá Radě Pardubického kraje zprávu o plnění úkolů, přičemž vychází z podkladů odborů Krajského úřadu Pardubického kraje odpovědných za realizaci opatření Krajského plánu, která jsou v jejich gesci, a dalších subjektů.

Vyhodnocení cílů Krajského plánu za rok 2016

Cíle a opatření tohoto strategického dokumentu jsou zaměřena na vytváření podmínek pro zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením Pardubického kraje. Mají přispět k odstraňování nerovností v dostupnosti vzdělávání, dopravy, zaměstnávání, zdravotnictví, kultury, sportu, volnočasových a rekreačních aktivit pro osoby se zdravotním postižením.

Na základě předložených podkladů zainteresovaných odborů Krajského úřadu Pardubického kraje a dalších subjektů se v jednotlivých oblastech Krajského plánu podařilo v souhrnu za rok 2016 následující (barevně zvýrazněno):

2. Osvětová činnost

Jedním z důležitých cílů Krajského plánu je pokračovat v prohlubování vzdělávání zaměstnanců veřejných institucí a informování veřejnosti o nejrůznějších aspektech života a specifických potřebách osob se zdravotním postižením a způsobech pomoci, čímž dochází ke zlepšování podmínek pro vyrovnávání příležitostí pro tuto skupinu občanů Pardubického kraje a je vytvářeno příznivé klima, které se projevuje ochotou veřejnosti akceptovat osoby se zdravotním postižením a integrovat je do běžné společnosti.

Cíl 2.1

Průběžně vzdělávat zaměstnance krajského úřadu Pardubického kraje v oblasti problematiky osob se zdravotním postižením.

V rámci prohlubování vzdělávání zaměstnanců veřejných institucí bylo také v roce 2016 součástí Vstupního vzdělávání úředníků územně samosprávných celků téma komunikace

s osobami se zdravotním postižením, a to v rámci modulu „Management a komunikace“, s časovou dotací 4 výukové hodiny vstupního vzdělávání.

V průběhu roku proběhla celkem 3 školení, a to v těchto termínech:

- 18. - 22. 1. 2016 za účasti 6 úředníků Krajského úřadu Pardubického kraje, 22 účastníků z obcí;
- 4. - 8. 4. 2016 za účasti 6 úředníků Krajského úřadu Pardubického kraje, 46 účastníků z obcí;
- 12. - 16. 9. 2016 za účasti 10 úředníků Krajského úřadu Pardubického kraje a 40 účastníků z obcí.

Velkou oblibu vzbudily zážitkové semináře. Netradičně vedené semináře poskytly účastníkům možnost vyzkoušet si a naučit se formou zážitkové metody správné přístupy k lidem se zrakovým a tělesným handicapem. Dne 9. 9. 2016 zrealizovali odborní pracovníci TyfloCentra Pardubice, o.p.s. pro 14 pracovníků Krajského úřadu Pardubického kraje seminář, při kterém si mohli na vlastní kůži vyzkoušet, jaké to je, špatně vidět a nevidět. TyfloCentrum Pardubice, o.p.s. zajistilo v průběhu roku 2016 celkem 65 akcí, při kterých bylo proškolen 2810 účastníků – žáků ZŠ, studentů středních, vyšších odborných a vysokých škol, pracovníků nemocnic a úřadů. Tato organizace se také prezentovala v rámci osvěty např. na dnech zdraví, dnech otevřených dveří, veletrhů sociálních služeb, aj.

17 obdobných seminářů formou zážitků připravila v roce 2016 Česká abilympijská asociace, z.s.; 24 seminářů pro školy a další instituce uskutečnila KŘÍŽOVATKA handicap centrum, o.p.s., která se také aktivně zapojila, ve spolupráci s Foxconnem.cz, do osvětové akce *Bezpečné a zdravé prázdniny pro základní školy* pro 120 účastníků. Na těchto seminářích si účastníci ze škol a dalších subjektů vyzkoušeli, jaké to je, být osobou s tělesným handicapem.

Cíl 2.2

Zvyšovat povědomí veřejnosti o problematice osob se zdravotním postižením a jejich aktivitách.

Opatření cíle 2.2 byla naplňována současně s opatřeními cíle 2.3 (viz dále).

Cíl 2.3

Podporovat osvětu a poradenství v oblasti diskriminace osob se zdravotním postižením, prevence násilí a domácího násilí páchaného na osobách se zdravotním postižením.

Pardubický kraj se v průběhu roku 2016 věnoval problematice osob se zdravotním postižením v několika směrech, např. formou seminářů proti dluhům, v rámci četných aktivit programu Přátelská nemocnice (více také v oblasti zdraví a zdravotní péče), transformací sociálních zařízení a zařízení pro ohrožené děti, formou podpory dobrovolnictví, neziskových projektů, v rámci akcí zaměřených na destigmatizaci duševních onemocnění. Kraj podpořil aktivity sociálního podnikání (více viz oblast zaměstnávání), cykloturistiku pro vozíčkáře, mimo jiné také kampaň Na problémy nejste sami!, která je kromě seniorů cílena také na osoby se zdravotním postižením, aj. aktivity.

Povědomí veřejnosti o problematice osob se zdravotním postižením je naplňováno i dalšími formami - v podobě tiskových zpráv, průběžně zveřejňovaných informací na internetových stránkách Pardubického kraje, facebooku Pk na: <https://www.facebook.com/Odbor-soci%C3%A1ln%C3%ADch-v%C4%9Bc%C3%AD-Pardubick%C3%A9ho-kraje-313451532357525/?ref=nf>, Duhových novinách (www.duhovenoviny.cz), facebooku Duhových novin na <https://www.facebook.com/pages/Duhov%C3%A9-noviny/562080297238143>, prostřednictvím rozesílání hromadných e-mailů a v rámci akcí pro organizace osob se zdravotním postižením.

Stejně jako v přechozích letech se také v průběhu roku 2016 na území Pardubického kraje uskutečnily četné akce s regionálním či celonárodním významem, na jejichž propagaci a realizaci se podílel také Pardubický kraj, a kterých se účastnili osobně i představitelé kraje. Z rozpočtu Příspěvky a záštity kanceláře hejtmána a radních Pardubického kraje bylo podpořeno celkem 32 projektů pro osoby se zdravotním postižením v celkové výši 328.030,- Kč.

Představitelé kraje poskytli záštity mnoha kulturním, sportovním, osvětovým, školským akcím pro osoby se zdravotním postižením, např. projektu Česko svítí modře; 4. ročníku Mám svůj svět, ale mám Vás rád; Podzimním sportovním hrám a abilympiádě; MS handicapovaných rybářů a veteránů 2016; závodům v lovu udicí pro klienty sociálních ústavů z Pk Handicap Fish Cup; expedici PřesBar; Sportovním hrám pro zrakově postižené, Týdnům pro duševní zdraví, benefičním koncertům a představením, aj.

Již tradičně se uskutečnil také Týden vzdělávání dospělých 2016 v Pardubickém kraji, a to na přelomu října a listopadu 2016. Jednou z přednášek byla i přednáška na téma Finanční gramotnost lektorovaná právní poradkyní Národní rady osob se zdravotním postižením ČR Mgr. Janou Pékovou.

Již počtvrté udělovali zástupci Pardubického kraje a Národní rady osob se zdravotním postižením prestižní cenu Duhové křídlo. Předání nejvyššího ocenění za práci v sociální oblasti pro lidi se zdravotním postižením na regionální úrovni Pardubického kraje se uskutečnilo 20. 9. 2016 ve svitavské Fabrice. Vítězi jednotlivých kategorií se staly spoluzakladatelka a dlouholetá ředitelka Střediska rané péče v Pardubicích Blanka Brandová (kategorie Profesionál), dobrovolnice a filantropka Hana Hromádková (kategorie Dobrovolník/Filantrop) a Domov pod hradem Žampach (kategorie Poskytovatel sociálních služeb). Zvláštní cenu obdržela Ladislava Morkesová z Krajské organizace Svazu postižených civilizačními chorobami. Součástí slavnostního předání ocenění Duhové křídlo bylo již tradičně vystoupení souborů z organizací sociálních služeb a organizací osob se zdravotním postižením, které byly vybrány ze dvou regionálních kol festivalu „Pod duhovými křídly“. Regionální kola proběhla v Poličce dne 9. 3. 2016 a v Pardubicích dne 25. 4. 2016.

3. Oblast přístupnosti staveb, dopravy a informací

Odstraňování architektonických bariér probíhá sice průběžně. Nadále je však nezbytné systematicky pokračovat a dohlížet nad dodržováním a správnou aplikací příslušných předpisů, neboť tím je umožněn přístup osob se zdravotním postižením nejrůznějších typů ke vzdělávání, zaměstnání, kultuře a rozvoji sociálních vztahů.

Cíl 3.1

Zajistit přístupnost budov A, B, C krajského úřadu osobám s různým typem zdravotního postižení nebo osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Jedním z opatření tohoto cíle bylo do 31. 12. 2016 nastavit pravidla způsobu jednání pracovníků Krajského úřadu Pardubického kraje s návštěvníky krajského úřadu se zdravotním postižením. Pravidla způsobů jednání nebyla sice v průběhu roku 2016 nastavena, na webových stránkách Pardubického kraje <https://www.pardubickykraj.cz/pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim>, v sekci pro osoby se zdravotním postižením, je dostupná pomůcka Desatera pro komunikaci s osobami s nejrůznějšími druhy zdravotního postižení. Na recepci obou budov krajského úřadu jsou k možnému využití šablony pro osoby zrakově postižené k podpisům.

Cíl 3.2

Zajistit přístupnost zdravotnických a školských zařízení zřizovaných Pardubickým krajem osobám se zdravotním postižením.

Analýzy mapování bezbariérovosti jsou uveřejněny na webových stránkách Pardubického kraje již od roku 2012. Zjednodušené uživatelské popisy bezbariérovosti objektů, kde jsou dohledatelné i zmapované školy, zdravotnická zařízení, aj., jsou veřejně k nahlédnutí na webových stránkách České abilympijské asociace, z.s., a postupně jsou ukládány i do map. Více na: <http://www.caaos.cz/nase-aktivity/konzultace-bezbarierovosti/>. Na tyto stránky byl v průběhu roku 2016 zajištěn prolink z webových stránek Pardubického kraje určených pro osoby se zdravotním postižením: <https://www.pardubickykraj.cz/pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim>, a je zde možné dohledat přístupnost staveb, včetně zdravotnických a školských zařízení zřizovaných Pardubickým krajem také pro osoby se zdravotním postižením.

Cíl 3.3

Aktivně podporovat zpřístupňování staveb osobám se zdravotním postižením v Pardubickém kraji a zabránit vzniku nových bariér.

Odbor majetkový, stavebního řádu a investic provádí metodickou činnost a poradenství v rámci pravidelných porad s pracovníky obecných stavebních úřadů obcí a měst Pardubického kraje týkající se tématu obecných technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb a tím dochází mimo jiné i ke zvyšování odbornosti kompetentních pracovníků na úřadech. V roce 2016 se konaly 2 porady. S odkazem na provedené pravidelné metodické kontroly stavebních úřadů v roce 2016 lze konstatovat, že pracovníci obecných stavebních úřadů aplikují vyhlášku Ministerstva pro místní rozvoj č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, ve znění pozdějších předpisů, v rámci výkonu své správní činnosti. Stavební úřady nemají problémy s aplikací právního předpisu a aktivně spolupracují se sdruženími pro osoby se zdravotním postižením.

V roce 2016 Pardubický kraj podpořil mapování přístupnosti objektů a infrastruktury měst z rozpočtu kraje částkou **170.000,- Kč** (Česká abilympijská asociace, z.s., obdržela částku 115.000,-Kč na projekt Poradenská a konzultační střediska bezbariérovosti, Středisko sociálních služeb Salvia, z.s., částku ve výši 55.000,-Kč na projekt Konzultační činnost).

Cíl 3.4

Podporovat bezbariérovost a přístupnost turistických cílů a tras v Pardubickém kraji pro osoby se zdravotním postižením.

Informace o bezbariérovosti od provozovatelů objektů cestovního ruchu a poskytovatelů služeb je možné získat prostřednictvím informačního systému CZECOT (více na www.czecot.info/system/bezbarierovost). Na krajském turistickém portálu Pardubického kraje <http://www.vychodni-cechy.info/> je realizována rozvojová aktivita, a to umístění informací o přístupnosti veřejných objektů měst a obcí u prezentací jednotlivých měst a obcí. Tato data jsou průběžně aktualizována na základě navázané spolupráce mezi Pardubickým krajem a Českou abilympijskou asociací, z.s. (www.caacz.cz) a popisnou formou zveřejňována na krajském turistickém portálu. Zmapovány jsou zejména veřejné objekty, nikoliv komerční objekty. Pro tento účel byla založena speciální e-mailová adresa bezbarier@czecot.com, kam Česká abilympijská asociace zasílá aktualizované informace o objektech.

S Klubem českých turistů (KČT) vede Pardubický kraj jednání, jejichž cílem je vyznačit turistické trasy pro osoby se zdravotním postižením. Metodiku značení turistických tras pro osoby se zdravotním postižením má k dispozici ústředí KČT. V roce 2016 bylo KČT realizováno vyznačení trasy pro vozíčkáře „[K Černém Nadýmači](#)“ (Břehy u Přelouče). Tato trasa včetně propagačních materiálů byla zveřejněna na krajském turistickém portálu www.vychodnicechy.info. Na krajském turistickém portálu jsou zveřejněny i další doporučené trasy pro osoby s pohybovým postižením. Jedná se o trasy, které jsou zároveň vhodné i pro

in-line bruslení „in-line stezky“ (www.vychodni-cechy.info/inline-brusleni/). V mapách těchto tras jsou vyznačeny problematické úseky (železniční přejezd, stoupání, klesání, nájezd na komunikaci...).

V roce 2012 uzavřel Pardubický kraj smlouvu o partnerství a spolupráci s Labskou stezkou o.s. Spolupráce se týká projektu „Labská stezka – od pramene k moři – bez bariér“. Oddělení sportu a cestovního ruchu zajišťuje marketingovou podporu každoročně pořádané akce občanským sdružením Labská stezka „Tour de Labe pro všechny“ formou propagace prostřednictvím turistických informačních center v Pardubickém kraji a krajského turistického portálu www.vychodnicechy.info. Akce se tradičně koná v průběhu letních měsíců po jednotlivých etapách.

V roce 2016 byly poskytnuty dotace ve výši cca 240 tis. Kč na 2 projekty podporující budování bezbariérovosti v oblasti cestovního ruchu.

- Projekt „Zřízení sjezdu do vody pro imobilní osoby v Autokempu Buňkov – 2. etapa a koupě vozíků pro handicapované MLOK“ řešil stavbu sjezdu do vody pro imobilní osoby na přírodním koupališti v Autokempu Buňkov a pořízení dvou vozíků pro handicapované MLOK (Jednoduchý mechanický vozík ve stylu plážového lehátka na kolech, určený pro volný čas a rekreaci vozíčkářů).
- Projekt „Rekonstrukce a rozšíření odpočinkové plochy u Lanového centra Pardubice“ řešil mimo jiné zbudování nového nájezdu ze silnice na novou plochu z hlediska bezpečnosti pro in-line bruslaře, cyklisty i invalidní osoby a dále zbudování dlážděného nájezdu na WC pro invalidní osoby.

Cíl 3.5

Zpřístupnit veřejnou dopravu a další dopravní služby pro osoby se zdravotním postižením.

Z dostupných informací Odboru dopravy a silničního hospodářství Krajského úřadu Pardubického kraje vyplývá, že při veřejných zakázkách na zajištění dopravní obslužnosti Pardubického kraje je jedním z hodnotících kritérií bezbariérovost prostředků veřejné hromadné dopravy (vhodný přístup, orientační a informační systémy pro osoby se zrakovým a sluchovým postižením). Soustavně probíhá navyšování počtu plně nebo částečně nízkopodlažních autobusů na území Pardubického kraje, a to zejména v okresech Ústí nad Orlicí a Svitavy.

Ke zlepšení dostupnosti veřejné hromadné dopravy, zejm. v oblasti komunikace jistě přispěly nainstalované informační tabule na vybrané přestupní body v Pardubickém kraji, které zlepšily informovanost pro cestující veřejné dopravy a umožnily i lepší orientaci na autobusových nádražích pro osoby se zdravotním postižením. V případech rušení vlakových spojů, které jsou uzpůsobeny pro přepravu osob se zdravotním postižením, se daří nahrazovat je nízkopodlažními autobusy. Průběžně jsou označovány v jízdních řádech také garantované nízkopodlažní spoje a zastávky splňující nároky na bezbariérový výstup a nástup, a to v rámci integrovaného dopravního systému Pardubického kraje. Dochází k proškolení zaměstnanců dopravců zaměřených na komunikaci s osobami s různými druhy zdravotního postižení. V současné době se pracuje na nastavení systému sjednocení slev pro osoby se zdravotním postižením v rámci integrovaného dopravního systému Pardubického a Královéhradeckého kraje, výsledek jednání bude znám pravděpodobně do konce roku 2017. Je zajištěn plně fungující dispečink autobusové a železniční dopravy, který podává osobám se zdravotním postižením kompetentní informace k veřejné hromadné dopravě.

V rámci programové dotace (Program 2 – Program podpory aktivit navazujících na služby poskytované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách) a individuální dotace podpořil Pardubický kraj v roce 2016 čtyři organizace poskytující speciální dopravu pro osoby se zdravotním postižením v celkové výši 1.360 mil. Kč (Česká abilympijská asociace, z.s., na projekt „Bezbariérová doprava“ v částce 159.000,-Kč; Oblastní spolek ČČK Ústí

nad Orlicí na projekt „Senior doprava ČČK“, včetně dopravy osob se zdravotním postižením, ve výši 509.000,-Kč; Středisko sociálních služeb Salvia, z.ú., na projekt „Doprava osob se zdravotním postižením a seniorů“ ve výši 140.000,-Kč; ZŠ a PŠ Svítání o.p.s. na projekt „Doprava žáků“ částkou 552.000,-Kč). Specializovaná doprava není součástí integrovaného dopravního systému; není v možnostech veřejné dopravy tuto službu zajistit.

Cíl 3.6

Podpořit informovanost o Národním rozvojovém programu mobility pro všechny.

Na první metodické poradě odboru majetkového, stavebního řádu a investic v roce 2016 vystoupila se svým příspěvkem Ing. Dagmar Lanzová za Národní radu osob se zdravotním postižením ČR a informovala přítomné pracovníky stavebních a majetkových odborů o aktuálních změnách v Národním rozvojovém programu mobility pro všechny a možnostech čerpání finančních prostředků.

Pardubický kraj se v květnu a září 2016 vyjadřoval k projektovým záměrům na bezbariérové úpravy ve městě Žamberk, a to v rámci vyhlášení II. kola výzvy Národního programu mobility pro všechny na rok 2017.

Cíl 3.7

V rámci Krajského úřadu Pardubického kraje podporovat přístup osob se zdravotním postižením k informacím.

Přístup k informacím, ať již mluveným, tištěným, psaným či elektronickým, je pro osoby se zdravotním postižením nezbytný a je jednou ze základních podmínek orientace člověka s různým druhem postižení v prostředí společnosti.

Pro osoby se zdravotním postižením jsou přístupné informace na webových stránkách i úřední desce Pardubického kraje. K lepší informovanosti osob se zdravotním postižením o přístupnosti k nejrůznějším aktivitám, včetně oblasti kultury, cestovního ruchu a sportu, informací o Euroklíči, aktuálních tématach, zveřejňovaným pozvánkám, přispěl také prolink ze stránek Pardubického kraje pro osoby se zdravotním postižením na stránky Duhových novin: <https://www.pardubickykraj.cz/pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim>.

Cíl 3.8

Zajistit informovanost osob se zdravotním postižením o přístupnosti aktivit v oblasti kultury, cestovního ruchu a sportu.

Pardubický kraj se snaží podporovat osoby se zdravotním postižením i v rámci zpřístupňování turistických cílů a tras. Na portálu <http://www.vychodni-cechy.info>, jsou v záložce „tipy na výlety - pro vozíčkáře“ (více na: <http://www.vychodni-cechy.info/dovolena-vozickari/>), zveřejněny mimo jiné i informace s odkazy na půjčovny kompenzačních pomůcek na území Pardubického kraje a nově i na bezbariérová WC a WC osazená EURO zámky.

4. Oblast vzdělávání a školství

Rok 2016 byl obecně přelomovým rokem v pojetí vzdělávání, zejména vzdělávání osob se zdravotním postižením. Filosofie společného vzdělávání zohledňuje individuální vzdělávací potřeby každého účastníka vzdělávání s ohledem na jeho zdravotní stav, sociální postavení a schopnosti. Novela školského zákona s účinností od 1. 9. 2016 výslovně definuje zásadu rovného přístupu ke vzdělávání uskutečňovaného v prostředí vzájemné úcty a respektu ke všem osobám, které se vzdělávání účastní.

Cíl 4.1

Zajistit přístupnost vzdělání žákům se zdravotním postižením prioritně v hlavním vzdělávacím proudu.

Podmínkou zabezpečení kvalitního vzdělávání žáků se zdravotním postižením prioritně v hlavním vzdělávacím proudu je kompetentní pedagog, který je vybaven odbornými znalostmi, metodickou a finanční podporou. Hlavním garantem při vzdělávání pedagogů v rámci kraje bylo v roce 2016 zejména Centrum celoživotního vzdělávání – zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Pardubického kraje (CCV Pk). V prioritním okruhu Rovnost příležitostí ke vzdělávání proběhlo více než 30 aktivit, kterých se zúčastnilo cca 500 účastníků. Učitelé upřednostňovali témata společného vzdělávání v mateřských i základních školách, reedukace poruch učení, logopedické péče apod. CCV Pk realizuje projekt *Inkluzivní vzdělávání v Pardubickém kraji*, který byl zahájen v září 2016. Další metodickou přípravu poskytuje Národní ústav pro vzdělávání, semináře byly zaměřeny rovněž na inkluzi, využití asistenta pedagoga ve školách, vzdělávání žáků s autismem, ADHD, poruchami chování aj. V rámci společných porad byli ředitelé škol seznamováni s novelou školského zákona a navazujících prováděcích předpisů, tak aby se orientovali v nové legislativě týkající se vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Aktuální nabídka vzdělávacích programů a informace o akcích byly zveřejňovány prostřednictvím Školského portálu.

Zejména ve velkých školách přibyla v roce 2016 školní poradenská pracoviště, kde vedle psychologa, speciálního pedagoga působí i školní asistent. Tento tým odborníků poskytuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami i jejich rodičům systematickou, komplexní a vzájemně koordinovanou péči. Z rozvojového programu MŠMT *Na podporu školních psychologů a školních speciálních pedagogů* bylo v kraji využito 4.144.388,- Kč. Ke kvalitě vzdělávání ve speciálních školách přispívá tam, kde to skladba žáků vyžaduje, souběžné působení dvou pedagogů ve třídě.

V lednu 2016 bylo ve školách kraje financováno 83 úvazků asistenta pedagoga z povinně vytvářené rezervy krajského úřadu. Další služby zajišťovali až do konce školního roku 2015/2016 *osobní asistenti*, jejichž platy finančně zabezpečily úřady práce. V souvislosti se změnou školské legislativy se počet asistentů v září zvýšil na 359 úvazků. Tím došlo k zajištění všech požadavků škol, kterým toto podpůrné opatření doporučilo školské poradenské zařízení.

Krajské centrum primární prevence v Ústí nad Orlicí nabízelo programy primární prevence určené třídním kolektivům, které byly školám „šité na míru“. Programy probíhaly průběžně a byly zaměřeny zejména na nastavení pozitivních vztahů v třídním kolektivu, šikanu a na práci se sociálními vztahy ve třídě zejména prostřednictvím zážitkové pedagogiky.

V rámci pravidelných porad s řediteli mateřských, základních a středních škol se uskutečnila jednání v sekcích, v nichž byli ředitelé seznámeni s problematikou vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Setkání bylo vhodnou příležitostí k výměně zkušeností z této oblasti a sdílení příkladů dobré praxe (listopad 2016).

Zapojením do rozvojového programu *Kompenzační učební pomůcky pro žáky se zdravotním postižením* získaly některé školy v roce 2016 finanční prostředky v celkové částce 397.100,- Kč, které použily zejména na nákup prostředků informačních technologií (hardware, software a výukové programy), optoelektronických pomůcek a technických výukových pomůcek.

Cíl 4.2

Podporovat rozvoj školských poradenských zařízení v Pardubickém kraji.

K úspěšnému zapojení do systému vzdělávání jistě přispívá i podpora rozvoje školských poradenských zařízení v Pardubickém kraji. V roce 2016 se prostřednictvím rozvojového programu MŠMT *Na podporu navýšení kapacit ve školských zařízeních* podařilo rozšířit pozice odborných pracovníků pedagogicko-psychologických poraden v kraji o 8 pracovních míst (7,425 úvazků). Rovněž bylo školským poradenským zařízením umožněno doplnit diagnostickou základnu pořízením diagnostických nástrojů, které umožnily kombinovat různé přístupy pro specifikaci vzdělávacích potřeb žáků a stanovení potřebných podpůrných opatření. Z rozvojového programu MŠMT *Vybavení školských poradenských zařízení* bylo využito 59.000,- Kč.

V roce 2016 byla ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními v rámci kraje sjednocena forma žádosti o souhlas krajského úřadu s využitím asistenta jako podpůrného opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Příslušný dokument vč. metodiky je ke stažení umístěn na Školském portále. K posouzení míry a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáků používají školská poradenská zařízení od 1. 9. 2016 jednotný dokument (doporučení).

Svačinky 2016

V doporučení Krajského plánu bylo i motivovat vedení školy, aby nabídka sortimentu školních bufetů odpovídala zásadám zdravé výživy. Jistě pozitivní zprávou je projekt České abilympijské asociace, která zajišťuje Rozvoz zdravých svačinek, v roce 2016 to bylo do 7 škol v Pardubicích, 1 školy do Chrudimi a 2 úřadů v Pardubicích.

5. Oblast zdraví a zdravotní péče

Jedním z hlavních cílů Krajského plánu je přispět k zajištění dostupné a kvalitní péče pro osoby se zdravotním postižením.

Cíl 5.1

Podporovat osvětovou činnost v oblasti péče o osobu se zdravotním postižením, včetně vzdělávání zdravotnické veřejnosti v problematice zdravotního postižení.

I nadále je distribuován informační materiál „Příručka pro efektivnější komunikaci zdravotnických pracovníků a osob se zdravotním postižením“, ve kterém jsou shrnuty nejdůležitější principy práce s osobami se zdravotním postižením, a informační brožura „Určitě si poradíte“ obsahující informace, rady a doporučení k nejrozličnějším sociálně-zdravotním tématům. Ve zdravotnických zařízeních zakládaných či zřizovaných Pardubickým krajem je dostupný „Etický kodex – práva pacientů“, který je vyvěšen přímo ve zdravotnických zařízeních a na webových stránkách daného zařízení. Jsou v něm zpracovány vnitřní směrnice pro potřeby zdravotnického personálu, který se jimi musí řídit.

V průběhu roku 2016 byly TyfloCentrem Pardubice, o.p.s. uskutečněny zážitkové semináře – celkem 12, ve kterých bylo proškolen 200 zdravotnických zaměstnanců.

Cíl 5.2

Navázat na celostátní reformu psychiatrické péče a přizpůsobit síť psychiatrické péče potřebám pacientů s duševním onemocněním.

V roce 2016 vznikla platforma služeb pro osoby se zdravotním postižením. Usnesením R/77/16 byla následně ustanovena komise Rady Pardubického kraje pro koordinaci služeb v oblasti duševního zdraví na volební období 2017 – 2020, jejímž úkolem je zejména mapování změn a rozvoje systému služeb pro osoby s duševním onemocněním, navrhování plánů a opatření ke zlepšení fungování a dostupnosti sítě služeb pro tuto cílovou skupinu, prosazování mechanismu koordinace služeb, mezioborové a multidisciplinární spolupráce, výměna příkladů dobré praxe apod.

Cíl 5.3

Zajistit návaznost zdravotní péče a sociální práce, aby byla osobám se zdravotním postižením poskytnuta následná péče a potřebné sociální služby.

V roce 2016 dochází průběžně k realizaci aktivit programu Nemocnice Pardubického kraje, a.s. s názvem „Přátelská nemocnice“ – v průběhu roku byly podpořeny aktivity spojené nejen se vzděláváním pracovníků nemocnice – např. zážitková školení se simulací zážitkových situací formou odborného školení zdravotníků za použití zážitkové metody vzdělávání, dále pak tvorba edukačního průvodce nemocí a nemocnicí pro děti, včetně osob se zdravotním postižením, ale i jiné aktivity – např. aktivita s názvem Prostředí a pacient, jejíž snahou je pomocí nákrešů a nástěnek z fotografií, obrázků, vzkazů, pohledů, apod. (tzv. promlouvání zdi) vytvořit příznivé klima pro pacienty.

Probíhá spolupráce mezi zdravotně sociálními pracovníky nemocnic a dalších zdravotnických zařízení a sociálními pracovníky obcí i sociálních služeb při řešení konkrétních nepříznivých sociálních situací klientů (např. zajištění následné péče a sociálních služeb po ukončení hospitalizace apod.).

6. Oblast zaměstnávání

Osoby se zdravotním postižením tvoří na trhu práce jednu z nejzranitelnějších skupin. Základním cílem Krajského plánu v oblasti zaměstnávání je právě podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením a cílené podporování sociálního podnikání.

Cíl 6.1

Podporovat zaměstnávání osob se zdravotním postižením v Pardubickém kraji.

Krajský úřad Pardubického kraje, oddělení personálních věcí, monitoruje osoby se zdravotním postižením prostřednictvím mzdového programu VEMA, kde jsou tyto osoby evidovány.

V roce 2016 zaměstnával krajský úřad 14 osob se zdravotním postižením. Jednalo se o 11 osob pobírajících invalidní důchod I. a II. stupně, 1 osobu s těžším zdravotním postižením a 2 osoby zdravotně znevýhodněné.

Na základě dostupných informací k vyhodnocení plnění povinného podílu dle zákona č. 435/2014 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, bylo v příspěvkových organizacích zřizovaných Pardubickým krajem v oblasti sociálních služeb k 31. 12. 2016 zaměstnáno celkem 26,48 osob. Dle zákona mělo být zaměstnáno celkem 34,66 osob, rozdíl byl pokryt nákupem výrobků od firem, které osoby se zdravotním postižením zaměstnávají; 2 organizace musely kvůli nesplnění povinného podílu provést odvod do státního rozpočtu.

Ve školách a školských zařízeních zřizovaných Pardubickým krajem bylo k 31. 12. 2016 zaměstnáno 131 zaměstnanců se zdravotním postižením.

V příspěvkové organizaci zřizované Pardubickým krajem v oblasti dopravy bylo ke konci roku 2016 zaměstnáno 5 osob se zdravotním postižením.

Co se týká vyhodnocení situace na trhu práce v zaměstnávání občanů se zdravotním postižením, věnují úřady práce této cílové skupině zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání. Tyto osoby mohou využít individuálního i skupinového poradenství, které jim poskytují specializovaní poradci. Dále mají možnost se začlenit do pracovní rehabilitace, ve které jsou individuálně stanoveny cíle pomoci pro návrat na trh práce. V rámci aktivní politiky zaměstnanosti je možné zapojení do regionálních individuálních projektů, jejichž cílem je pomoci účastníkům projektů při hledání zaměstnání sladit jejich zdravotní stav s pracovním životem. V roce 2016 se osoby se zdravotním postižením zapojily do dvou projektů realizovaných Krajskou pobočkou Úřadu práce ČR v Pardubicích (realizace obou projektů v období od 1. 2. 2016 - 30. 9. 2018), a to projektu Návrat do práce v Pardubickém kraji, který je určen nejen pro osoby se zdravotním postižením, a Nový start pro aktivní život v Pardubickém kraji, do kterého mohou být zapojeny osoby se zdravotním postižením, které jsou do 25 let či nad 50 let a současně jsou v evidenci úřadu práce minimálně 4 měsíce.

Aktuální kontakty na pracovníky vykonávající specializované poradenství pro osoby se zdravotním postižením jsou uvedeny na webových stránkách Pardubického kraje, sekci osoby se zdravotním postižením.

Počet ukončených evidencí osob se zdravotním postižením v Pardubickém kraji v roce 2016 bylo 2967; vzhledem k některým opakovaným evidencím se však jednalo pouze o 2816 osob. Úřad práce statisticky nesleduje, k jakému zaměstnavateli ve smyslu chráněného nebo otevřeného trhu práce osoba se zdravotním postižením po ukončení evidence nastoupí. V případě, že tyto osoby ukončí evidenci na vlastní žádost, nemusí ani uvádět, zda nastupuje do zaměstnání.

Cíl 6.2

Zvyšovat povědomí o organizacích provozujících pracovní a sociální rehabilitaci, sociální podnikání nebo chráněná pracovní místa v Pardubickém kraji a vytvářet podmínky pro prezentaci a prodej výrobků osob se zdravotním postižením.

Od 1. 1. 2016 vešel v platnost Doporučený postup č. 1/2015 MPSV na podporu realizace přístupného systému sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením. V průběhu roku 2016 došlo k postupnému nastavení systému, který pomáhá osobám se zdravotním postižením zapojit se na trh práce. V rámci naplňování cílů přístupného systému každé čtvrtletí organizuje Krajská pobočka Úřadu práce ČR v Pardubicích setkání zainteresovaných pracovníků z řad úřadu práce (za útvary zprostředkování, trhu práce a poradenství), poskytovatelů sociálních služeb (sociální rehabilitace, sociálně terapeutické dílny) a zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením (celkový počet zapojených subjektů v pracovní skupině 13 organizací, včetně zástupců krajského úřadu a úřadu práce). Tato setkání slouží k prohlubování vzájemné spolupráce, sdílení informací a zvýšení efektivity v rámci práce s osobami se zdravotním postižením a mapování možností uplatnění osob se zdravotním postižením na trhu práce. V rámci zajištění pracovní rehabilitace jsou úřadem práce svolávány tzv. odborné pracovní skupiny na okresní úrovni, jež mají za cíl projednat konkrétní případy osob se zdravotním postižením, které si podaly žádost o pracovní rehabilitaci a dát doporučení pro další směřování těchto klientů úřadu práce. Tato odborná skupina se setkává nepravidelně dle individuální potřeby a je složena z menšího počtu zástupců úřadu práce, poskytovatelů sociálních služeb a zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením.

24. 6. 2016 se konal Den dobrovolnictví, na kterém se představilo téměř 30 neziskových organizací a jejich nejrozličnějších dobrovolnických aktivit – od pomáhání v sociálních, zdravotnických službách, přes zájmové a volnočasové aktivity, jehož součástí byl i kulatý stůl s diskusí o novele zákona o dobrovolnictví. Další událostí roku byl dne 28. 11. 2016 Galavečer oceňování dobrovolníků, nevládních neziskových organizací a společensky

odpovědných firem. V rámci této akce pořádané sdružením neziskových organizací Koalice nevládek Pardubicka (KONEP), Pardubickým krajem a dalšími subjekty, došlo k ocenění 10 dobrovolníků, 10 firem a 5 neziskových organizací za svou výjimečnou společenskou činnost, 8 dobrovolníkům byla udělena i speciální cena jednotlivých členů poroty a za firmy byl vyhlášen i zaměstnavatel roku v Pardubickém kraji.

Závěr roku byl zpestřen zrealizováním již 4. ročníku Adventní výstavy. Uskutečnila se 7. 12. 2016 v budově „Reálky“ Krajského úřadu Pardubického kraje a již tradičně se jí zúčastnili jednak poskytovatelé sociálních služeb z řad neziskových organizací, tak zástupci příspěvkových organizací zřizovaných Pardubickým krajem a obcemi v regionu, doplněna byla také kulturním vystoupením s vánoční tematikou.

Cíl 6.3

Podporovat sociální podnikání v kraji zaměřené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Pardubický kraj věnuje sociálnímu podnikání velkou váhu, patří mezi průkopníky této oblasti. Databáze zaměstnavatelů provozujících sociální podnikání je veřejně dostupná na této adrese: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku/misto-vykonu2>. Nad tento rámec byla uvedená databáze ze strany Pardubického kraje rozšířena a pro interní účely je k dispozici v rámci úřadu.

V souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením byl v roce 2016 upraven dotační program Sociální podnikání zaměřený na podporu sociálního podnikání na území Pardubického kraje i o podporu sociálního podnikání v rámci stáží studentů (handicapovaných) v sociálních podnicích, aby bylo možné nástroje jejich pracovního uplatnění. Dotace je částečnou podporou sociálního podnikání, další formou je zaměstnávání samotných osob se zdravotním postižením sociálními podnikateli.

V roce 2016 bylo z tohoto dotačního programu podpořeno celkem 10 organizací se 13 projekty zaměřenými na podporu pracovních podmínek pro osoby se zdravotním postižením, zejm. na vybavení pracovišť, v celkové výši 1.067.000,- Kč.

Pardubický kraj ve spolupráci s KONEP realizuje Burzy filantropie. Jejím prostřednictvím bylo z rozpočtu Pardubického kraje v roce 2016 podpořeno 20 projektů, z nichž 9 bylo zaměřeno právě na osoby se zdravotním postižením a jejich aktivity, a to ve výši 102.000,- Kč. Jednalo se např. o projekty Inovace pomůcek pro provoz hiporehabilitace; vybavení didaktické a senzorické herny v prostorách nového kontaktního místa Rodinného integračního Centra v Lanškrouně; Zkvalitnění tréninkového bydlení pro duševně nemocné v Pardubicích aj.

Komunikace a spolupráce zainteresovaných aktérů formou kulatých stolů, společných setkání za účelem předávání příkladů dobré praxe byla naplněna významnou událostí roku 2016, kterou byla realizace Konference s mezinárodní účastí v Pardubicích na téma Sociální podnikání – potenciál a perspektiva. Konference se konala dne 21. 6. 2016 za účasti cca 130 osob a byl na ní prezentován také výzkum sociálního podnikání v Pardubickém kraji realizovaný ve spolupráci s Akademií věd ČR.

7. Oblast přístupu ke kulturnímu dědictví a účast na kulturním životě a sportu

Hlavním cílem Krajského plánu je napomoci osobám se zdravotním postižením zapojit se aktivně do kulturních a sportovních aktivit.

Cíl 7.1

Podporovat kulturní a sportovní aktivity osob se zdravotním postižením na území Pardubického kraje.

V současné době probíhá v **Krajské knihovně v Pardubicích** aktualizace databáze kulturních zařízení o přístupnosti objektů pro osoby se zdravotním postižením (včetně příspěvkových organizací zřizovaných Pardubickým krajem v oblasti kultury) ve spolupráci s dalšími knihovnami kraje, termín ukončení červen 2017. Následně bude konzultován se zástupci organizací pro handicapované.

Ve spolupráci s Magistrátem města Pardubice (dále jen MmP) se **Krajská knihovna v Pardubicích** (dále jen KK) aktivně zapojila do projektu Bezbariérovost, kdy je aktualizován plán města s tím, že díky získané dotaci se budovy KK na Pernštýnském náměstí staly pro veřejnost zcela bezbariérové. Do všech prostor určených veřejnosti je přístup pro vozíčkáře. Zaměstnanci knihovny jsou v rámci vzdělávání školeni pro práci s jednotlivými handicapem nejen v oblasti mobility, ale i dalších specifických potřeb. Pro knihovny byl zpracován projekt Handicap friendly, do kterého by se knihovna mohla v roce 2018 přihlásit a pokusit se získat certifikát. Ve spolupráci s MmP řeší venkovní navigační systém města pro handicapované a možnost parkovacích míst pro imobilní návštěvníky. KK se zapojila i příspěvkem na konferenci Bezbariérovost, která je pravidelně pořádána MmP a prezentovala možnosti knihovny pro organizace poskytující informace a pomoc handicapovaným. KK poskytuje speciální fond pro nevidomé a pomůcky pro osoby se zbytky zraku. Pro lepší orientaci jsou upravena některá studijní místa i informace na webu knihovny. Již v minulosti KK navázala aktivní spolupráci s organizacemi, které svou činnost orientují na pomoc handicapovaným – škola Svítání, Dětské rehabilitační centrum Lentička, Integrovaným centrem Kosatec (IC Kosatec) apod., která trvá dosud. V roce 2015 – 2016 KK navázala spolupráci s IC Kosatec a podílela se na vzniku dílny pro zaměstnávání handicapovaných na opravě knih - **Létho**.

V programech knihovny jsou zařazovány aktivity věnované integraci handicapovaných dětí, případně poradenské činnosti pro jejich rodinné příslušníky. V rámci těchto aktivit je profilována i část knihovního fondu v oblasti naučné literatury i beletrie. Tyto aktivity jsou opatřeny jasnou informací.

Východočeské muzeum v Pardubicích (dále jen VČM) již řadu let aktivně spolupracuje s Českou abilympijskou asociací (dále jen ČAA), která je členem pracovní skupiny pro jednotnou metodiku mapování a kategorizaci přístupnosti prostředí a od 1. 1. 2016 vyhodnocuje zmapované objekty podle jednotné metodiky kategorizace a přístupnosti objektů. Již v roce 2014 proběhlo mapování kulturních zařízení ve městě Pardubice, jehož výstupy jsou veřejně přístupné (vše na <http://www.caaos.cz/nase-aktivity/konzultace-bezbarierovosti/>). Tyto výstupy plánuje VČM ve spolupráci s ČAA v tomto roce tzv. přemapovat, jelikož v objektu č.p. 2 na Zámku vzniknou bezbariérové toalety a je třeba tuto informaci do mapy uvést. Na svých webových stránkách v sekci „Navštivte nás“ uvádí jednoznačnou informaci o bezbariérovém přístupu na zámek. Při pořádání dočasných výstav je taktéž na webových stránkách v sekci *Výstavy* k těmto dočasným akcím přidána aktuální informace o přístupnosti sálů. Pokladna zámku pak slouží pro všechny návštěvníky, kde jsou zaměstnanci řádně proškoleni o přístupnosti jednotlivých částí zámku a vždy podají správnou informaci návštěvníkovi. Pokladna také poskytuje prostor pro zanechání informačních materiálů jiných organizací o konání akcí. V roce 2016 se na zámku

uskutečnilo mnoho akcí, ať už v režii VČM nebo jiné externí instituce, které díky bezbariérovému přístupu na zámek a pohybu v něm byly přístupné i osobám se zdravotním postižením – jednalo se zejména o akce, které se konají na velkém a malém nádvoří, v Rytířských sálech, Multifunkčním sále apod.

Východočeská galerie v Pardubicích se zapojila do projektu nadace Charty 77 - Bez bariér, kde jsou uvedeny přístupy do objektů galerie.

Regionální muzeum v Chrudimi poskytuje informace o přístupnosti jednotlivých aktivit pravidelným rozesíláním infomačních materiálů organizacím sdružujícím či pečujícím o osoby se zdravotním postižením včetně informací o možnostech vstupu pro fyzicky imobilní. Bezbariérový vstup je umožněn za doprovodu obslužného personálu přes zadní trakt společenské části muzea sklepními prostory, kde se nacházejí také bezbariérové toalety, až k výtahu regionálního muzea, odkud je pohyb ve všech patrech muzea bezbariérový. V současné době má rozpracován muzejní edukační program především pro zrakově postižené s názvem *V muzeu si můžeš šáhnout* (haptické edukační prvky na kopiích sbírkových předmětů s doprovodným programem pedagoga volného času).

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě uvádí informaci o přístupnosti výstavních prostor pro osoby se zdravotním postižením na svých webových stránkách včetně telefonického kontaktu na osobu pověřenou touto problematikou.

Programové dotace Pardubického kraje v oblasti kultury v roce 2016 byly poskytovány i na aktivity osob se zdravotním postižením, resp. organizacím, které tyto osoby sdružují v případě, že jejich žádosti jsou v souladu s Programem podpory kultury a památkové péče v Pardubickém kraji.

Pro handicapované sportovce je každoročně vyhlašován dotační Program B2: Podpora handicapovaných sportovců. Celkový finanční objem prostředků určených pro tento program činil 200 tis. Kč a podpořeno bylo 16 žádostí. V dotačním programu C1: Podpora výstavby, rekonstrukcí a oprav sportovních zařízení, pořízení investičního movitého majetku sportovních zařízení a organizací byl podpořen projekt „*Sociální zařízení pro handicapované, zastřešení přístupového schodiště*“ v Dolní Čermné ve výši 80 tis. Kč. Formou individuálních dotací bylo podpořeno 7 projektů handicapovaných sportovců ve výši 215 tis. Kč.

Podporované sportovní akce Pardubickým krajem zaměřené na handicapované sportovce jsou zveřejňovány od roku 2012 v kalendáři akcí na portále Pardubického kraje a zároveň na Školském portále Pardubického kraje. Jedná se hlavně o každoročně opakující se akce s názvem Pardubická devítka, Běh Javorkou, Sportiáda, Pardubický vinařský půlmaratón, atd.

Cíl 7.2

Podporovat návštěvnost osob se zdravotním postižením v kulturních institucích zřizovaných Pardubickým krajem.

Krajská knihovna v Pardubicích - služby knihoven jsou ze zákona poskytovány zdarma. V případě registračních poplatků je pro ZTP poskytována sleva ve výši 50 – 75% (viz platný Knihovní řád KK). Na velmi omezené množství akcí je vybíráno pouze symbolické vstupné do výše 50,- Kč.

Východočeská galerie v Pardubicích poskytuje do výstavních prostor vstup nevidomým osobám s vodícím psem a poskytuje držitelům průkazu ZTP/P do svých objektů vstup zdarma. Dle platného ceníku vstupného do **Východočeského muzea v Pardubicích** ze dne 1. 7. 2016 mají 50% slevu z ceny vstupného: děti, studenti a senioři nad 65 let a dále vstup zdarma: děti do šesti let a držitelé průkazu ZTP, ZTP/P.

Regionální muzeum v Chrudimi - osoby se zdravotním postižením, tj. průkazem ZTP všech stupňů mají vstup do muzea zcela zdarma; edukační programy pro zdravotně postižené osoby poskytuje zcela zdarma.

Regionální muzeum v Litomyšli – vstupné pro ZTP zvýhodněné – poloviční, děti zdarma.
Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě osobám se zdravotním postižením a organizacím poskytujícím služby pro osoby se zdravotním postižením zajišťuje vstup zdarma.

8. Oblast sociálních věcí

Při poskytování sociálních služeb v Pardubickém kraji je uplatňován individuální přístup k uživatelům a jsou respektovány jejich potřeby, přičemž v maximální možné míře je podporována jejich samostatnost, jejich rozhodování v péči o vlastní osobu, při zajištění chodu domácnosti, aj.

Hlavní strategií Pardubického kraje je zajištění běžného způsobu života osobám se zdravotním postižením a jejich rodinám v jejich přirozeném rytmu složeném z pracovních a volných dní, dále pak být součástí jejich přirozené komunity a co nejvíce ovlivňovat jejich život s ohledem na zdravotní postižení. Pardubický kraj deklaruje tímto cílem svůj záměr podporovat sociální služby pomáhající rodinným příslušníkům při péči o osobu blízkou v přirozeném prostředí a zároveň podporovat projekty a aktivity zaměřené na podporu pečujících osob. Pardubický kraj (Pk) aktuálně podporuje neformální péči a pečující osoby prostřednictvím sítě sociálních služeb, které poskytují péči a podporu osobám závislým na péči (zejména terénní a ambulantní služby sociální péče), včetně odlehčovacích služeb.

Cíl 8.1

Podporovat sociální služby a navazující činnosti ve prospěch osob se zdravotním postižením.

Dotace na sociální služby poskytovaná dle § 101a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, činila téměř 478 mil. Kč, z toho cca 200 mil. Kč na služby pro osoby se zdravotním postižením (přesnou částku nelze určit s ohledem na kumulaci cílových skupin v rámci některých služeb).

Příspěvek zřizovatele organizací Pardubického kraje, které poskytují sociální služby osobám se zdravotním postižením, činil 72.044.301,- Kč.

Z individuálního projektu „Rozvoj sociálních služeb v Pardubickém kraji“ jsou podporovány služby raná péče, sociálně terapeutické dílny a sociální rehabilitace. V roce 2016 činila podpora služeb částku 40.378.791,-Kč.

V roce 2016 podpořil Pardubický kraj z programu Podpory sociálních služeb celkem 69 sociálních služeb (terénních, ambulantních i pobytových) pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením celkovou dotací 20.072.840,- Kč.

V dotačním programu 2 – Program podpory aktivit navazujících na služby poskytované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, bylo podpořeno 19 projektů v celkové částce 1. 641.000,-Kč, z toho 808.000,- Kč bylo určeno na specializovanou dopravu osob s omezenou schopností pohybu.

V individuální dotaci bylo podpořeno celkem 16 projektů 15 organizací pro osoby se zdravotním postižením v celkové výši 1.658.430,- Kč, z toho 552.000,- Kč bylo určeno na specializovanou dopravu osob s omezenou schopností pohybu.

Cíl 8.2

Podpora osob pečujících o osoby se zdravotním postižením.

Pro rok 2017 plánuje Pk zvýšení kapacity pobytové formy odlehčovacích služeb z 55 na 71 lůžek, a v dalších letech nárůst o dalších cca 30 lůžek, z toho 14 lůžek pro osoby s Parkinsonovou a Huntingtonovou chorobou.

Na území PK je poskytována hospicová péče, a to jak terénní (domácí hospicová péče), tak pobytovou formou (Hospic Smíření Chrudim).

V rámci projektu „Přátelská nemocnice“ je cílem jedné z aktivit: „Umírající pacienti a jejich rodiny (paliativní péče)“ zajištění poskytování dobré obecné paliativní péče v nemocnicích. Projekt se zaměřuje na respekt k pacientově autonomii, citlivost a empatickou komunikaci s pacientem a jeho rodinou, a to z pohledu ošetrovatelské péče. Další aktivitou tohoto projektu je plánované vytvoření prostor k vedení nerušených rozhovorů, podpoře truchlícím, tzv. hovorny v nemocnicích; a postupná realizace nového konceptu v paliativní péči (tzv. „psychoterapie důstojnosti“), v jejímž rámci bude hovořeno s klienty o tématech, která jsou pro ně nejdůležitější. Jejich životní příběh a odkaz bude prostřednictvím památníčků, deníků vytvářet pacient s pomocí dobrovolníků, aj. Další plánovanou aktivitou je zakoupení terapeutických panenek, jež budou součástí moderní reminiscenční metody, která vychází z konceptu bazální stimulace a mírní pocity úzkosti, agrese, a zlepšuje komunikaci u dementních pacientů.

Závěrečné shrnutí vyhodnocení za rok 2016:

Cíle a opatření tohoto dokumentu jsou zaměřena na vytváření podmínek vedoucích ke zlepšení kvality života osob se zdravotním postižením Pardubického kraje. Některá opatření se ve spolupráci se zainteresovanými odbory Krajského úřadu Pardubického kraje a jinými subjekty podařilo v roce 2016 naplnit zcela, některá jsou plněna částečně, jiná průběžně.